

retorn a les velles concepcions ontològiques és a l'ordre del dia; que la continuació de la llarga tradició filosòfica des de Plató a Descartes i seguida per part dels deixebles de Kant està en la fenomenologia de Husserld, que no és el mateix que el *fenominisme*, forma universal del positivisme, sinó que s'aixeca per cercar en la intuïció l'element originari irreductible; tornem als conceptes ontològics, al coneixement de les essències per l'experiència; és la prova que el positivisme i l'empirisme, amos del nostre camp mèdic, redueixen d'una manera inacceptable i purament dogmàtica les dades de l'experiència als límits arbitraris dels elements sensibles.

Husserld

Els deixebles i continuadors de la doctrina de Husserld s'han orientat en altres camps transcendents de l'ontologia i de l'ètica que no són d'interès directe per les nostres coses de la biologia. El seu comentador Gurtwitch es val precisament d'un simil mèdic per fer comprendre de la manera com plantegen els problemes filosòfics, i diu: "No és necessari que el món sigui racional en si per ésser objecte de raó, així com el metge per trobar-se en condicions de comprendre i guarir una malaltia on cal que comenci contraient-la". Però si que creiem cosa lluminosa els conceptes d'angoixa del deixeble i successor de Husserld a Fribourg, Martí Heidegger, l'angoixa com a sentiment de l'abim, del *hiatus irrationalis* impenetrable, deté el moviment centrfug de l'existència banal, adapta tota la concepció etiològica-patogenètica de les neurosis i de les malalties del jo, de les psicosis per reducció del camp de la consciència, adaptant-les a l'explicació transcendent de l'angoixa que s'anuncia pel desempar (*Geworfenheit*) i el maletsar (*Unheimlichkeit* de l'existència humana.

R. Turró

I encara és més precís dir a la nostra joventut escolar que a casa nostra i sota els nostres ulls hem vist formar-se la nostra filosofia, una filosofia biològica, quan precisament apareixia al món, en el moment de la fonda crisi de la psicologia experimental una filosofia que refuig, perquè no és matèria seva, però no nega les qüestions ontològiques; la generació nostra ha vist de prop i

ha pogut ésser educada per Ramon Turró. Nosaltres no ens expliquem perquè, havent una filosofia pròpia que fou, en comparèixer, un bàlsam espiritual per als que visqueren aterrats per l'ambient pesant, feixuc i despòtic del monisme, no hagi interessat més amplament el camp mèdic del seu país, no hagi fet una escola filosòfica duradora i no hagi deixat més que un nucli petit que l'ha llegit, un nucli que l'ha comprès, i dos o tres que pensem en seguir-lo i comentar-lo.

La psicologia de Turró és, ara com ara, per a un metge, una eina de treball, una bona pauta per estudiar i comprendre els fets psicològics normals i anormals; serà una tècnica educativa que cap biòleg hauria d'ignorar; l'encadenament dels fets biotròfics per cimentar la introspecció i discriminar els camins per arribar al coneixement és d'una senzillesa que no tenen certament les tècniques i els aparells que serveixen a la psicologia experimental.

I encara més, insinua els viaranys per a arribar a una posició filosòfica a prendre, davant de les qüestions metafísiques i àdhuc per les ontològiques. Turró, no volent-les tractar, les guaita amb l'avidesa que, per un home com ell, es comprèn que havien d'ésser d'una irresistible atracció.

* * *

L'ideal

Els temps i la necessitat ens han portat, també, a fer una altra filosofia ben enlairada, ben bé nostra, la d'una tradició assenyada que ha portat belles ràfegues d'espiritualitat. S'ha parlat d'ideal religiós, de l'ideal dins l'art, de l'ideal de la sexualitat. El nostre Serra ens diu que el progrés de la ciència és també una marxa vers l'*ideal*.

I l'*ideal* del nostre filòsof, com del nostre camp mèdic, no és l'idealisme especulatiu o postkantià amb un jo sempre metafísic, amb un subjectivisme que precisament va matar l'ideal, tota tendència, doctrina o sistema que considera les idees com a principis del coneixement i de l'existència, és la ponderació assenyada vertadera damunt del subjectivisme i del materialisme. Analitzat psicològicament, és el *sentiment* que *planeja damunt de les sensacions vitals i àdhuc específiques*.

Continua dient Serra: l'ideal és la flama viva en què es consum constant l'esperit de l'artista, i l'art és un primer intent d'aproximació a l'infinit.